

Bağlama Eğitiminde Bilgi Aktarım Süreçleri: Geleneksel ve Modern Yöntemlerin İncelenmesi

Sayfa | 3548

Knowledge Transfer Processes in Bağlama Education: Examination of Traditional and Modern Methods

Ümit BAYKARA , Öğr. Gör., İstanbul Nişantaşı Üniversitesi, umitbykr@icloud.com

Emine Ceylan ÜNAL AKBULUT , Doç. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi, ceylanunal@hotmail.com

Geliş tarihi - Received: 1 Aralık 2024
Kabul tarihi - Accepted: 28 Aralık 2024
Yayın tarihi - Published: 28 Aralık 2024

Öz. Bu çalışma, bağlama eğitiminde karşılaşılan geleneksel ve modern yöntemleri inceleyen bir araştırmadır. Bağlama, Türk halk müziğinin önemli çalgılarından biri olarak, Türk kültürünün derin köklerini ve zengin çeşitliliğini yansıtmaktadır. Köklü bir geçmişe sahip olan bu çalgı, Orta Asya'dan Anadolu'ya uzanan tarih boyunca hem müzik hem de kültürel bir ifade aracı olarak kullanılmıştır. Orta Asya'dan Anadolu'ya göç eden Türkler, bu çalgıyı farklı kültürlerin etkisiyle şekillendirmiş ve bağlama bugünkü formuna kavuşmuştur. Bağlamanın tarihsel ve kültürel önemi göz önüne alındığında, bu mirası yeni nesillere aktarmak ve kültürel değerini yaşatmak büyük bir önem taşımaktadır. Bu araştırma, nitel analiz yöntemlerinden betimsel analiz kullanılarak, bağlama eğitiminde uygulanan teknikleri detaylı bir şekilde sınıflandırmayı ve değerlendirmeyi amaçlamakta ve bağlama eğitiminde kullanılan geleneksel ve modern yöntemlerin analizini yaparak, bu yöntemlerin etkilerini ve sürdürülebilir bir eğitim modeli geliştirme potansiyelini incelemektedir. Bulgular, özellikle usta-çırak ilişkisinde bağlamanın kültürel ve melodik özelliklerinin otantik bir biçimde aktarılmasında kritik bir rol oynadığını göstermektedir. Ancak, bu yöntemin sınırlı nota kullanımı ve birebir aktarım temelli yapısı, eğitimin geniş kitlelere ulaşmasını zorlaştırabilmektedir. Kurumsal eğitim, metot kitapları ve teknolojik araçlar aracılığıyla uygulanan yöntem, daha sistematik ve erişilebilir bir yapı sunmaktadır. Bu yaklaşımlar, farklı yaş ve yetenek düzeylerine hitap ederek, öğrenme sürecini daha kapsayıcı hale getirmektedir. Araştırma, geleneksel yöntemlerin özgün yapısının korunarak modern yaklaşımlarla desteklenmesinin hem bağlama icrasındaki kültürel mirasın sürdürülebilirliğine hem de pedagojik etkinliğin artırılmasına olanak tanıdığını vurgulamaktadır. Sonuç olarak, bu çalışma her iki yöntemin dengeli bir şekilde bir araya getirilmesiyle bağlama eğitiminde yenilikçi ve sürdürülebilir bir model oluşturulabileceğini savunmakta ve kültürel mirasın nesilden nesle aktarımıyla müzik eğitimine önemli bir katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Usta-çırak, eğitim, bağlama.

Abstract. This study examines traditional and modern approaches in bağlama education. Bağlama, one of the most significant instruments in Turkish folk music, reflects the profound roots and rich diversity of Turkish culture. With a history extending from Central Asia to Anatolia, this instrument has served as both a musical and cultural expression throughout its evolution. Turkish communities migrating from Central Asia shaped the bağlama under the influence of various cultures, giving it its present form. Given the historical and cultural importance of the bağlama, preserving its heritage and passing it on to future generations holds critical value. The research employs a descriptive analysis method to categorize and evaluate techniques used in bağlama education comprehensively. It analyzes the effectiveness of educational strategies and explores their potential for developing a sustainable teaching model. Findings highlight that the master-apprentice model plays a pivotal role in authentically transmitting the instrument's cultural and melodic characteristics. However, its reliance on limited notation and direct transmission can restrict access to broader audiences. Institutional education, method books, and technological tools offer a more systematic and accessible structure, accommodating diverse age groups and skill levels, thereby enhancing inclusivity in the learning process. This study emphasizes the importance of integrating the authenticity of traditional practices with modern pedagogical tools to ensure the sustainability of bağlama's cultural heritage while improving educational outcomes. In conclusion, the balanced combination of these approaches can foster innovative and sustainable models for bağlama education, contributing significantly to the intergenerational transmission of cultural heritage and advancing music education.

Keywords: Master-apprentice, education, bağlama.

Baykara, Ü. ve Ünal Akbulut, E.C. (2024). Bağlama eğitiminde bilgi aktarım süreçleri: Geleneksel ve modern yöntemlerin incelenmesi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 15(3), 3548-3562.*

DOI. 10.51460/baebd.1594672

Extended Abstract

Introduction. The bağlama, as a key instrument of Turkish folk music, holds significant historical, cultural, and spiritual importance. Its evolution, from the Central Asian kopuz to its present form in Anatolia, reflects its role as a vehicle for expressing societal emotions, thoughts, and values, particularly within folk traditions and Alevi-Bektashi culture. In addition to its cultural and social functions, the bağlama has also been integral in religious rituals, serving as both a spiritual and artistic medium. Regional variations in performance styles, along with its use in communal events such as weddings and farewells, underscore its versatility and unifying role in Turkish society.

Traditionally, bağlama education has relied on the master-apprentice model, emphasizing direct, experiential learning of both technical and artistic skills. This method facilitates the preservation of the instrument's this techniques and cultural nuances. However, modern approaches, such as institutional education and the use of method books, have sought to provide more systematic and accessible frameworks for teaching. Despite these advancements, variations in educational methods and the absence of standardized curricula pose challenges to the consistency of instruction.

This study aims to explore the effectiveness of bağlama teaching methods and their impact on student development. By examining the challenges and potential solutions in bağlama education, the research seeks to identify approaches that enhance learning outcomes and contribute to the preservation and sustainability of this cultural heritage. The central research question addresses how the methods used in bağlama education influence student growth and what strategies yield the most effective results.

Method. A qualitative research approach employing descriptive analysis was utilized to identify and present the knowledge transfer processes applied to bağlama education. Data for the study were collected through a literature review method, which systematically examines existing research and literature related to the topic (Oral & Çoban, 2020). This method was used to access information on traditional and modern bağlama teaching methods, as mentioned earlier.

The primary materials for the study included previous research on bağlama education, relevant written sources, educational materials, and technical documents. These resources were analyzed to understand both teaching methods in bağlama education. Academic journals, books and theses proceedings were among the sources included in the study. Selection criteria for these materials prioritized works that provide comprehensive information about bağlama education, its cultural structure, and its history, with a focus on recent findings and contributions to the field. The study also utilized technical documents and educational materials specific to bağlama instruction as critical sources.

During the literature review process, sources on bağlama education and culture were systematically reviewed, followed by detailed readings. The review focused on teaching techniques, innovative methods, newly developed processes, encountered challenges, and their solutions in bağlama education.

The collected data were interpreted in detail in the findings section and analyzed using descriptive analysis. This process involves structuring and categorizing the data to derive meaning directly from the information. The purpose of descriptive analysis is to present the data in an

organized manner, creating a comprehensive framework for the analysis (Değirmenci & Doğru, 2017).

The findings from this study are significant for comparing diverse bağlama teaching approaches and evaluating their contributions to educational processes. By systematically analyzing the data, the study aims to provide insights into the effectiveness of these methods and offer recommendations for improving bağlama education.

Results. The training of the bağlama is a process that has evolved through both traditional and contemporary methods. Traditional methods emphasize the master-apprentice relationship and the oral transmission of knowledge, ensuring the continuity of cultural and aesthetic elements. In this approach, practice-based learning, auditory memory, and imitation play significant roles in skill development. The transmission of regional playing styles and the portrayal of the bağlama as a reflection of Turkish folk culture are key aspects. Notably, the teaching of techniques often involves breaking down pieces and helping students understand the musical meaning, which is one of the strengths of this approach.

In contemporary bağlama education, structured learning, private lessons, and online education have emerged as central elements. Technological advancements have made the learning process more accessible, while online resources particularly promote individual learning. Structured education and private lessons provide more personalized training, helping students develop their technical skills and musical understanding. However, some challenges remain, such as the need for professionally prepared materials and the potential for technical mistakes made by students. These diverse approaches to bağlama education aim to preserve both the cultural richness and technical depth of the instrument.

Discussion and Conclusion. Bağlama, as a cornerstone of Turkish folk music, holds significant cultural and musical importance. Its education extends beyond technical instruction, embodying the transmission of traditions and musical heritage. Traditional teaching methods emphasize the master-apprentice relationship, fostering emotional connections and experiential learning. While this approach nurtures a unique musical identity, it lacks systematic structure and theoretical grounding.

Modern bağlama education, rooted in academic institutions, offers a systematic framework with an emphasis on music theory, technical skills, and structured resources. Technological advancements, such as online lessons and digital tools, further expand access. However, it may risk a more technical and less emotional engagement with music.

Integrating both methods can provide a holistic approach, blending cultural depth and emotional connection with theoretical rigor and systematic learning. This fusion allows students to develop technical skills alongside a profound understanding of musical and cultural heritage. Leveraging digital tools enhances flexibility, supporting diverse learning styles and preserving the rich legacy of Turkish folk music.

Giriş

Bağlama, Türk halk müziğinin temel çalgılarından biri olarak, tarihsel ve kültürel birikimin yanı sıra dini müzik geleneğinde de önemli bir rol üstlenmiştir. Orta Asya'daki kopuzdan Anadolu coğrafyasına uzanan tarihsel süreçte biçimlenen bağlama, özellikle âşık edebiyatı ve halk müziği geleneğinde toplumun duygu, düşünce ve değerlerinin ifade aracı olmuştur (Eravşar, 2012). Bunun yanı sıra, bağlama tasavvuf müziği ve Alevi-Bektaşî kültüründe de önemli bir yere sahiptir (Akın, 2020). Özellikle Alevi-Bektaşî inancında deyişlerin ve nefeslerin icrasında bağlama hem dini bir ritüelin ayrılmaz bir parçası hem de mistik bir ifade aracı olarak kullanılmıştır (Güneş, 2014). Bölgesel farklılıklar bağlamanın icra biçimlerine de yansımış; zeybek, bozlak, uzun hava gibi türlerde çalgı, yerel ezgi ve ritimlere uygun bir şekilde çeşitlenmiştir. Aynı zamanda bağlama, düğün, cenaze ve askere uğurlama gibi toplumsal olaylarda kültürel birleştirici bir işlev üstlenmiş ve bireylerin ortak bir kimlik etrafında birleşmesine katkı sağlamıştır (Çayır, 2011). Günümüzde bağlamanın eğitsel ve sanatsal değeri hem geleneksel müzik kültürünün devamlılığını sağlaması hem de modern müzikle entegrasyonundaki esnekliğiyle öne çıkmaktadır. Bu açıdan bağlama, sadece bir müzik enstrümanı değil aynı zamanda Türk kültürel ve dini mirasının sürdürülebilirliğini temin eden bir araç olarak değerlendirilmektedir (Dursun, & Dursun, 2022).

Türkler müzik üzerine kendini geliştiren önemli topluluklardan biri olarak görülmektedir. Gerek çalgı çeşitliliği gerekse müziğin zengin yapısı göz önüne alındığında bu durum normal karşılanabilir. Ayrıca tarihçilerin ve tarih kaynaklarının incelenmesi neticesinde de Türkler, müziği ifade etmekte kullanılan sanat nesnelere olan çalgılar üzerine önemli bir eğilim göstermişlerdir (Üngör, 1999). Bu eğilim neticesinde de halkların kendilerini ifade etme şekillerinde müzik, önemli bir araç haline gelmiştir. Bu bağlamda müziğin ifadesinde kullanılan çalgıların yaygınlaşmasının da belirli aktarım süreçlerinin ortaya çıkmasına sebep olduğu düşünülmektedir.

Bağlama çalgısının öğretimi, Türk müziği kültüründe köklü bir geçmişe sahip olan usta-çırak ilişkisine dayanmaktadır ve bu yöntem, çalgının hem teknik hem de sanatsal yönlerinin birebir aktarımında önemli bir rol oynamaktadır (Algı, 2017). Halk müziğinde "usta-çırak ilişkisi" olarak adlandırılan bu sistem, klasik Türk müziğinde ise "meşk" adıyla bilinmekte ve her iki yöntemde de bilgi aktarımı büyük ölçüde uygulamalı olarak gerçekleştirilmektedir. Öğretici, çalgı üzerinde uygulamalı bir performans sergilerken, öğrenci ustasını dikkatle izleyip taklit ederek hem teknik becerilerini geliştirir hem de müziğin estetik ve kültürel değerlerini öğrenir (Gürbüz, 2010). Bu süreç, teorik bilgiden çok uygulamaya öncelik veren bir yöntem olup müzikal becerilerin yanı sıra müziğin ruhunu da kuşaktan kuşağa aktarmayı amaçlar (Haşhaş, 2016). Usta-çırak ilişkisi, sadece bir öğretim modeli değil, aynı zamanda geleneklerin, kültürel kimliğin ve estetik değerlerin taşınmasını sağlayan bir bağ olarak değerlendirilmektedir (Aslan, 2007). Altuğ (1997), bu yöntemin uygulamaya dayalı yapısını vurgulayarak, öğrencinin çalgıya dair bilgiyi doğrudan deneyimle kazandığını ve bu sayede bağlama çalma teknikleri, üslup ve repertuar gibi unsurların geleneksel yapısıyla korunduğunu belirtmiştir.

Geleneksel olarak her ne kadar usta-çırak ilişkisi ön plana çıksa da günümüzde üniversiteler aracılığıyla sistemli bir eğitim oluşturulmaya çalışılmaktadır. İlk olarak 1976 yılında Türk müziği üzerine eğitim veren İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarının açılması ile bu

alanda çalışmalar hızlanmıştır (Toksoy, 2024). Bağlama üzerine mesleki eğitim veren üniversitelerin konservatuvarları ve güzel sanatlar fakülteleri tarafından ele alınmasının ardından çalgının eğitimi bilimsel temellere uygun hale getirilmeye çalışılmıştır. (Karkın, Pelikoğlu & Haşhaş, 2014). Fakat bilimsel temeller ile hazırlanmaya çalışılan bu sistem, öğretmen tarafından belirlendiği için kurumlar arasında ortak bir eğitim sistemi oluşturulmamıştır (Arda, 2014). Ayrıca çalgıya yönelik tek bir metodun olmaması, metotlar arasındaki farklılıklar, öğretmenin yaklaşımı ve gelenekten gelen aktarım metodunun halen sürdürülmesi gibi nedenlerle farklı öğretim yöntemleri görülmektedir. Bu yöntemler dolayısıyla da teknik açıdan öğrencinin yeterli seviyede gelişememesi gibi durumlar ortaya çıkabilmektedir (Özbek, 2000). Ayrıca eğitimin diğer alanlarında olduğu gibi çalgıların eğitiminde de belirli metotlara başvurulmaktadır. Genellikle eğitim ortamlarında kullanılan metotlar, kişinin gelişimini belirli bir düzen içerisinde planlayarak, ölçme değerlendirmeye uygun hale getirmektedir. Metot ayrıca hedef kitleye veya kişiye uygunluğuyla farklı yöntemleri içerebilir (Büyükkaragöz & Çivi, 1999). Temel olarak amaca yönelik ilkeler ve belirli düzenlere göre söyleme ve yapma tarzı olan metot, müzik eğitiminde de önemli bir yer teşkil etmektedir (Meydan Larousse, 1990).

Genel müzik eğitimi içerisinde yer alan yaygın eğitim türü; iş, meslek ve kişinin alanı ne olursa olsun bütüncül bir yaklaşımla her yaş gurubundan insanın dengeli bir eğitim almasını hedeflemektedir. Özengen müzik eğitimi, müziğin belli bir alanında amatör olarak ilgilenen kişilere keyif alabilmelerini önceleyerek, hobi anlamında müzik disiplinini kazandırmayı amaçlamaktadır. Mesleki müzik eğitimi ise bir kişiye müziğin herhangi bir alanını meslek edindirmeye yönelik yapılan çalışmadır. Bu çalışma konservatuvarlar, güzel sanatlar liseleri, eğitim fakülteleri ve güzel sanatlar fakülteleri aracılığıyla yapılmaktadır (Uçan, 1997).

Örgün eğitim genellikle uzun bir eğitim sürecini ve sürekliliği gerektirmektedir. Bu süreçte öğrenciler, belirlenmiş olan eğitim programını takip etmektedirler. Eğitim programı ise belirli bir sınıf sistemi ile ilerlemektedir. Eğitim programları arasında farklılık olmasıyla beraber yeterli bulunmayan öğrencilerin örgün eğitimde bir üst seviyeye geçmeleri olanaksız hale gelmektedir (Erden, 1998). Yaygın eğitimde ise bireyler, zorunlu temel eğitim veren okullar dışında belirli kazanımları edinmektedir. Fakat her ne kadar yaygın eğitim okul dışında yapılan etkileşimleri kapsasa da milli eğitimin temel ilkelerine ve amaçlarına uygun bir şekilde ilerlemelidir. Okuma yazma, bilimsel, teknolojik, iktisadi, sosyal, kültürel, milli kültür değerlerini koruyucu, dayanışma, sağlıklı yaşama, boş zamanları iyi değerlendirme ve istihdam politikalarına uygun meslekleri edinme yaygın eğitimin özel amaçları arasında sayılabilir (Fidan & Evren, 1998).

Bu doğrultuda, örgün ve yaygın eğitim süreçlerinin etkinliğini artırmak için kullanılan yöntemlerin, eğitimin hedeflerine, bireylerin ihtiyaçlarına ve çevresel koşullara uygun şekilde belirlenmesi büyük önem taşımaktadır. Yöntem, eğitimin amacına yönelik geliştirilen bir hareket biçimi olarak tanımlanabilir. Dinamik olarak değişim gösterebilen yöntemde temel olarak fiziki şartlar, hedef kitle veya bireyin öncelik olarak belirlenerek, gerçekleştirilecek eğitimin düzenlenmesidir. Çünkü geleneksel öğretim yöntemlerinde öğretmen aktif, öğrenci ise pasif alıcı durumda görülmektedir. Bu sebeple eğitimin öğretmen tarafından iletilmesi, duruma ve şartlara bağlı olarak yöntemin değişim göstermesini ortaya çıkarabilir (Hesapçioğlu, 1998).

Öğretme yöntemlerinde; anlatma, tartışma, örnek olay, gösterip yaptırma, problem çözme ve bireysel çalışma ön plana çıkmaktadır. Özellikle bağlama eğitiminde de sıkça görülen gösterip yaptırma, uygulamanın temel olarak alındığı ve konuya ilişkin bilgilerin beceriye dönüştürülmesiyle oldukça önemlidir. Bu yöntemde ortaya çıkan problemlerin anlık olarak çözülebilmesi veya çözüm üzerine yapılan çalışmanın şeklinin değiştirilebilmesi de bir avantaj olarak görülebilir (Demirel 2003). Öğrenmede ise kalıcı davranış değişiminin planlı ve düzenli bir şekilde yapılması, kazanılacak niteliğin istenilen düzeyde olmasına yardımcı olmaktadır (Bilen, 1999).

Bağlama eğitimi, Türk halk müziği geleneğinin temel unsurlarından biri olarak hem geleneksel hem de modern yöntemlerle sunulduğu düşünülmektedir. Ancak bu eğitim süreçlerinin etkinliği, kullanılan yöntemlerin etkisine, öğretmenin yaklaşımına ve öğrencinin bu süreçteki rolüne bağlı olarak farklılık gösterebilir. Bu bağlamda, bağlama eğitiminde uygulanan geleneksel ve modern öğretim yöntemlerinin etkili bir şekilde karşılaştırılmasının gerekli olduğu düşünülmektedir. Çalışmanın amacı, bağlama eğitiminde kullanılan bu yöntemlerin etkinliğini araştırmak, bu yöntemlerin öğrenci üzerindeki etkilerini analiz etmek ve bağlama öğretiminin daha verimli hale getirilmesi için önerilerde bulunmaktır. Bu doğrultuda problem cümlesi "Bağlama eğitiminde uygulanan geleneksel ve modern yöntemlerin etkinliği, öğrencilerin gelişimi üzerinde nasıl bir etki yaratmaktadır?" olarak belirlenmiştir. Alt problem cümleleri ise şu şekilde belirlenmiştir;

1. Bağlama eğitimi sürecinde geleneksel usta-çırak ilişkisi ve modern eğitim yöntemleri arasındaki farklar nelerdir?
2. Bağlama eğitiminin etkili olabilmesi için hangi yöntemler daha başarılı sonuçlar vermektedir?
3. Bağlama öğretiminde karşılaşılan problemler ve bu problemlerin çözümü için geliştirilen yöntemler nelerdir?

Bu çalışma, bağlama eğitimi üzerine yapılan araştırmaları inceleyerek, geleneksel ve modern eğitim yöntemlerinin karşılaştırılması ve bu yöntemlerin etkinliğinin değerlendirilmesini amaçlamaktadır.

Yöntem

Bağlama üzerinde uygulanan bilgi aktarım süreçlerinin kapsamlı bir şekilde tespit edilip ortaya konulabilmesi için, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan betimsel analiz yöntemi tercih edilmiştir. Nitel araştırma yöntemleri, sosyal ve kültürel olguların derinlemesine incelenmesine olanak tanıyan bir yaklaşım sunmakta ve özellikle kültürel çalışmalar ile eğitim araştırmaları açısından anlamlı bir bağlam oluşturmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2018). Bu bağlamda, betimsel analiz yöntemi, bağlama eğitimine ilişkin mevcut verilerin yapılandırılarak anlaşılmasını sağlamış ve eğitim süreçlerinde geleneksel ile modern yöntemlerin katkılarını detaylı bir şekilde ortaya koymuştur. Çalışmada kullanılan veri tarama yöntemi ise daha önce yapılmış araştırmaları, yazılı kaynakları ve literatürü sistematik bir şekilde inceleyerek bilgi toplama sürecine temel oluşturmuştur (Oral & Çoban, 2020). Veri tarama yöntemi, bağlama eğitimiyle ilgili tarihsel ve pedagojik bilgilerin bir araya getirilmesi ve bu bilgilerin analitik bir çerçevede incelenmesine katkı sağlamıştır.

Bu yönemsel çerçeve, bağlama eğitiminde kullanılan tekniklerin hem kültürel mirasın korunmasına hem de modern eğitim süreçleriyle uyumlu hale getirilmesine yönelik etkilerini anlamayı hedeflemiştir. Çalışmanın yönemsel yapısı, bağlama eğitimindeki farklı tekniklerin pedagojik etkinliklerini değerlendirerek, bu yöntemlerin bir arada kullanımının ortaya çıkardığı avantajları analiz etmiştir.

Sayfa | 3555

Veri toplama aracı ve süreci

Araştırmanın ana materyalleri, bağlama eğitimi üzerine yapılmış akademik çalışmalar, yazılı kaynaklar, eğitim materyalleri ve teknik dokümanlardan oluşmaktadır. Bu kaynaklar, bağlamanın geleneksel ve modern eğitim yöntemlerini anlamak ve karşılaştırmak amacıyla analiz edilmiştir. Literatür tarama sürecinde, bağlama eğitimine dair akademik dergiler, tezler ve kitaplar incelenmiş, bu kaynaklar arasından özellikle güncel bulgular içeren ve alana katkı sağlayan eserler seçilmiştir. Kaynak seçiminde, literatürün güncelliği, akademik güvenilirliği, bağlama eğitimine olan doğrudan katkıları ve alandaki özgünlük derecesi dikkate alınarak, toplamda 19 kitap, 13 akademik makale ve 9 tezden oluşan bir kaynak listesi oluşturulmuştur.

Araştırma sürecinde, bağlama öğretimine ilişkin eğitim teknikleri, geleneksel yöntemlerin tarihsel kökenleri ve süreç içerisinde gelişen yeni teknikler ele alınmıştır. Ayrıca, bu süreçte karşılaşılan temel problemler ve bu problemlere yönelik çözüm önerileri incelenmiştir. Eğitim materyalleri ve teknik dokümanlar, özellikle bağlama çalma teknikleri, nota eğitimi ve repertuar çalışmaları gibi bağlama öğretimindeki spesifik uygulamaların pedagojik boyutlarını değerlendirmek açısından temel kaynaklar olarak kullanılmıştır. Literatür tarama sürecinde elde edilen bilgiler hem teorik hem de uygulamalı bağlama eğitimi yöntemlerini karşılaştırmaya olanak tanıyan bir zemin oluşturmuştur.

Verilerin analizi

Elde edilen veriler, nitel araştırma desenlerinden betimsel analiz yöntemi ile incelenmiş ve bulgular bölümünde detaylı olarak yorumlanmıştır. Betimsel analiz yöntemi, araştırma kapsamında toplanan verilerin önceden belirlenmiş temalar doğrultusunda kategorize edilerek düzenlenmesini ve bu düzenlemenin araştırma bulgularını anlamlandırmada bir çerçeve sunmasını sağlamaktadır (Değirmenci & Doğru, 2017). Çalışmada, bağlama eğitimiyle ilgili geleneksel ve modern yaklaşımlar ayrı ayrı analiz edilerek her iki yöntemin eğitim süreçlerine olan katkıları değerlendirilmiştir.

Analiz süreci, öncelikle geleneksel bağlama eğitimi yöntemlerinin pedagojik boyutlarını ve kültürel aktarım süreçlerini anlamaya odaklanmıştır. Bu yöntemler arasında usta-çırak ilişkisi, sözlü kültür aktarımı ve geleneksel repertuarın öğrenilmesi gibi unsurlar ele alınmıştır. Modern yaklaşımlar ise teknoloji destekli öğrenme, dijital eğitim materyalleri ve yapılandırmacı pedagojik yaklaşımlar çerçevesinde değerlendirilmiştir. Betimsel analiz yöntemi, bu iki yöntemin avantajlarını ve sınırlılıklarını belirleyerek eğitim süreçlerinde daha etkili bir modelin geliştirilmesine yönelik öneriler sunmuştur.

Bulgular

Günümüzde bağlama eğitimi incelendiği zaman geleneksel ve modern yöntemler ile karşılaşılmaktadır. Usta çırak, meşk ve kendi kendine eğitim olarak karşımıza çıkan geleneksel yöntemlerin yanı sıra okullar ve teknolojik gelişmelerle meydana gelen internet vasıtasıyla modern yöntemler de görülmektedir (Göktaş, 2022). Ancak çalgı eğitimi, hitap edilen kişiler ve gruplar arasında her ne kadar farklılık gösterse de temelde karmaşık davranışların geliştirilmesine dayalıdır. Bu davranışlar arasında çalgıya hakim olabilme, çalgıyı çalabilme ve bunu geliştirebilme sayılabilir. Bu durumlar, çalgı üzerine bireylerin gelişimlerinin programlanması için göz önünde bulundurularak yürütülmelidir (Yıldız, 1986).

Bağlama eğitiminde geleneksel yöntemler

Bağlama eğitimi, Türk müziğinin önemli enstrümanlarından biri olan bağlamanın doğru ve etkili bir şekilde çalınabilmesi için hem teknik hem de müzikal becerilerin sistematik bir şekilde geliştirilmesini amaçlayan kapsamlı bir süreçtir. Geleneksel bağlama eğitimi, yüzyıllar boyunca sözlü aktarım ve usta-çırak ilişkisi gibi yöntemlerle devam eden köklü bir kültürel mirasa dayanmaktadır. Bu süreç, bilgilerin ve becerilerin bir nesilden diğerine aktarılmasında önemli bir rol oynamıştır. Geleneksel eğitimde, çalgının teknik yönlerinin yanı sıra müziğin estetik ve kültürel boyutları da öğretilmekte ve bağlamanın sadece bir müzik enstrümanı değil, aynı zamanda Türk halk kültürünün bir yansıması olarak kabul edilmesini sağlamaktadır.

Bu geleneksel eğitim anlayışında, öğrenciler genellikle doğrudan bir usta tarafından eğitilir ve pratikle öğrenilen teknikler ön planda tutulur. Usta-çırak ilişkisi, bağlama öğrenme sürecinin temelini oluşturur. Eğitimin ilk aşamalarında, öğrenciye bağlamanın temel bilgileri, parmak pozisyonları ve ritmik yapıları öğretilir. Bu aşamada, öğrencinin bağlama ile ilk tanışması ve enstrümanı doğru şekilde tutma alışkanlıkları kazanması beklenir (Özbek, 2000).

Geleneksel bağlama eğitiminin bir diğer önemli yönü, müzik teorisi yerine pratik üzerinde yoğunlaşmasıdır. Usta, öğrenciye parça çalma, makam öğrenme ve ses duygusu kazandırma gibi beceriler kazandırır. Bu süreçte genellikle nota okumaktan ziyade, işitsel hafıza ve kopya yöntemi kullanılır. Öğrenciler, ustalarından öğrendikleri parçaları ve teknikleri, birebir duyarak ve çalarak geliştirirler (Altuğ, 1997). Bu eğitim süreci, aynı zamanda bağlama çalmaya özgü olan geleneksel tarzları ve ifadelerle dair derin bir anlayış geliştirmeyi de sağlar. Usta, öğrencisine sadece teknik bilgi değil, aynı zamanda müziğin ruhunu, anlamını ve kültürel bağlamını da aktarır.

Geleneksel bağlama eğitimi hem teknik becerilerin hem de müzikal birikimin zenginleşmesi için zaman ve emek gerektiren, derinlemesine bir süreçtir. Bu süreç, bağlamanın sadece bir enstrüman olarak değil aynı zamanda bir kültür ve gelenek olarak da yaşatılmasını sağlar.

Usta-çırak yöntemi

Türkler 20. Yüzyıl başlarına kadar çalgı eğitimi alanında usta çırak ilişkisiyle bilgi aktarımını sağlamışlardır (Öztuna, 2000). Bağlama için de geçerli olan bu durum çeşitli sebeplerle günümüze

Baykara, Ü. ve Ünal Akbulut, E.C. (2024). Bağlama eğitiminde bilgi aktarım süreçleri: Geleneksel ve modern yöntemlerin incelenmesi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 15(3), 3548-3562.*

DOI. 10.51460/baebd.1594672

kadar ulaşmıştır. Bağlama çalgısının icrasında yöresel tavırlar önemli bir yer teşkil etmektedir. Mızrap kullanılarak icra edilen tavırlar, düzenli ve planlı uygulamaları içermektedir. Genellikle usta çırak ilişkisi içerisinde aktarım geleneğiyle günümüze kadar gelmiş olan bağlamada yöresel tavırlar, halk müziğinde ve bağlamada icra zenginliğini göstermektedir. Gerek melodik gerekse ritmik yapıyı vurgulamada yardımcı bir rol üstlenen tavır, halk müziği nota sisteminde gösterilmediği için taklit yöntemi kullanılmaktadır (Oral, 2010).

Tavırların aktarımında öğretmenler, genellikle belirli bir yapıyı bölerek anlatmaktadırlar. Bu aktarım sistemi, öğrencinin uygulama esnasında konuyu kavraması ve uygulayabilmesi açısından önem taşımaktadır. Tavır, bağlama üzerinde öğrenci tarafından kavrandıktan sonra eserler üzerine örneklemeler yapılarak, kalıcı bir hale getirilmeye çalışılmaktadır. Karmaşık ve nota üzerinde öğrenci tarafından anlaşılması zor olduğu düşünüldüğünden dolayı usta çırak ilişkisiyle eğitimin daha hızlı ilerlemesi bu sonucu doğuruyor olabilir (Akdoğan, 1996).

Bağlama eğitiminde modern yöntemler

Bağlama eğitiminde modern yöntemler, geleneksel öğretim tekniklerinin yanı sıra çağdaş yaklaşımları da kapsayan bir eğitim sürecini ifade etmektedir. Bu yöntemler, teknolojinin sağladığı imkanlar ve akademik disiplinlerin rehberliğinde şekillenerek, öğrencilere hem teknik hem de kültürel bilgi sunmayı amaçlar. Modern bağlama eğitimi; metotlar, okullar aracılığıyla sistemli eğitim, özel eğitim ve uzaktan eğitim olmak üzere dört ana başlık altında toplanabilir.

Metotlar

Bağlama üzerine yazılmış metotlar genellikle usta çırak ilişkisi içerisinde yetişmiş bireyler tarafından yazıldığı düşünülmektedir. Bunun en önemli göstergelerinden biri uygulanan ilerleyişin bilimsel bir temelden ziyade ticari ve ekonomik etkenlerin göz önünde bulundurulmuş olmasıdır. Birçok bağlama metodunun mesleki eğitim veren kurumlarda ders kitabı olarak okutulması, oldukça zor bir durumdur. Çünkü bu metotların anlaşılması, oldukça profesyonel bir yaklaşım gerektirmektedir. Dolayısıyla metotların uygulanması çözümü güç problemlerin ortaya çıkmasını sağlayabilir (Ekici, 2006).

Okullar aracılığıyla sistemli eğitim

Mesleki eğitim veren kurumlarda bağlama eğitimi, öğrencilerin hem teknik becerilerini hem de müzikal anlayışlarını geliştirerek onları profesyonel müzikal kariyerlere hazırlayan kapsamlı bir süreçtir. Bu tür eğitimler, geleneksel öğretim yöntemlerinin yanı sıra çağdaş eğitim yaklaşımlarını da içerir. Sistemli bağlama eğitimi, öğrencinin enstrümanı doğru bir şekilde çalabilmesi için gerekli olan temel bilgileri ve teknikleri öğretmeyi amaçlamaktadır. Bir başka önemli unsur ise, öğrencilere sadece teknik bilgi değil, müzikle ilgili bilimsel ve kültürel bir bakış açısı kazandırmaktır. Bağlama, sadece bir enstrüman değil, aynı zamanda Türk halk müziği ve kültürünün önemli bir parçasıdır. Mesleki eğitim kurumları, bu kültürel bağlamı öğrencilere aktararak onların müziğe olan bakış açılarını derinleştirir (Uçan, 1997).

Özel eğitim

Bağlama eğitiminde özel dersler, öğrencilerin kişisel ihtiyaçlarına göre özelleştirilmiş ve daha verimli bir öğrenme süreci sağlamaktadır. Bu derslerde, öğrencinin teknik becerileri, müzikal anlayışı ve ritmik yetenekleri üzerine yoğunlaşmakta ve eğitim süreci, öğrencinin durumuna göre şekillendirilmektedir. Özel derslerin en büyük avantajı, öğrencinin doğrudan öğretmeniyle iletişimde olmasıdır. Öğretmen, öğrencinin güçlü yönlerini ve geliştirilmesi gereken alanları daha hızlı tespit ederek ve buna göre ders içeriğini belirleyebilmektedir. Bağlama gibi geleneksel bir enstrüman söz konusu olduğunda, özel dersler, tekniklerin doğru bir şekilde öğretildiği ve öğrencinin hata yapma riskinin azaldığı bir ortam sunmaktadır. Ayrıca, bu dersler sırasında öğrenciler, enstrümanın kültürel ve tarihsel bağlamını daha derinlemesine öğrenebilirler. Özel eğitim kurumlarında belirli bir yaş grubunun ve fiziksel yeterliliğin önemsenmediği çalışma topluluklarında çeşitli problemler yaşanması muhtemel olabilir (İkiz, 2010).

Bağlama eğitiminde yaygın eğitim içerisine alınabilecek kurumlar incelendiği zaman belirli bir yaş grubunun olmadığı, bunun yerine birçok yaş grubundan öğrencinin yer aldığı görülmektedir. Halk eğitimi ve özel eğitim kurumlarında görülen bu durum kişilerin fiziksel ve zihinsel yönden birbirine göre çok farklı olmasından dolayı yöntemin kapsayıcılığı konusunda problemler yaşanması muhtemeldir. Öğretmen ise bu problemleri çözme ve gerekli çalışmaları yapmada sorumlu olan kişidir (İkiz, 2010).

Uzaktan eğitim

Bağlamada uzaktan eğitim, özellikle son yıllarda, müzik eğitiminin dijitalleşmesiyle birlikte daha yaygın hale gelmiştir. Geleneksel usta-çırak ilişkisiyle bağlama öğrenmek, birçok öğrenci için hala temel bir yol olsa da teknolojinin sunduğu imkanlarla birlikte bireysel öğrenme yöntemleri daha erişilebilir hale gelmiştir. Uzaktan eğitim hem başlangıç seviyesindeki öğrenciler için hem de deneyimli çalgıcılar için önemli bir olanak olarak karşımıza çıkmaktadır. Bağlamada uzaktan eğitim sürecinin temel unsurlarından biri, öğrencinin kendine uygun kaynakları bulmasıdır. Bu kaynaklar arasında video dersler, çevrimiçi müzik okulları, kitaplar, metotlar ve farklı müzik platformları yer almaktadır. Özellikle YouTube gibi platformlar, bağlama çalmayı öğrenmek isteyenler için büyük bir kaynak sunmaktadır. Bu tür platformlarda teorik bilgilerin yanı sıra pratik örnekler sunulmakla beraber öğrenciler bu materyallerden faydalanarak kendi hızlarında ilerleyebilmektedir. Fakat öğrenciler uygulama yaparken ortaya çıkacak aksaklıklar ve teknikleri yanlış öğrenme gibi problemler de yaşanabilir (Eker, 2022).

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bağlama, Türk halk müziğinin en önemli enstrümanlarından biri olup hem müzikal hem de kültürel olarak derin bir anlam taşımaktadır. Bu nedenle bağlama eğitimi, sadece teknik bir öğretim süreci değil aynı zamanda geleneklerin, değerlerin ve müziksel mirasın aktarıldığı bir alan olarak büyük bir öneme sahiptir. Bağlama eğitiminde, geleneksel ve modern yöntemlerin birbirinden farklı avantajları ve zorlukları bulunduğu görülmektedir.

Geleneksel bağlama eğitiminin, usta-çırak ilişkisi üzerine kurulu olduğu görülmektedir. Bu yöntem, çok eski zamanlardan bu yana halk müziğinin önemli öğelerinden biri olmuş, müziği aktarmada duygusal bağların da kullanıldığı bir eğitim modeli olarak karşımıza çıkmaktadır. Geleneksel bağlama öğretiminde, öğrenciler doğrudan deneyim yoluyla öğrenmektedirler. Usta öğretici, öğrencisine hem teknik bilgileri hem de müziğin duygusal boyutunu aktarmaktadır. Bu süreçte çoğunlukla notalar ve teorik bilgiler yerine, müzik parçaları ve melodiler üzerine çalışmalar yapılmaktadır. Öğrenciler, dinleyerek ve çalarak tekniklerini geliştirmekte ve müzikle içsel bir bağ kurmaktadır (Gök, 2016). Bu eğitim, bireysel bir öğrenme sürecini ön plana çıkarmaktadır. Öğrenci, öğreticisiyle sürekli bir etkileşim içindedir. Bu, öğrencinin özgün bir müzikal dil geliştirmesine olanak tanımaktadır. Ancak, geleneksel eğitimdeki en büyük zorluk, eğitim sürecinin sistematik ve ölçülebilir olmamasıdır. Öğrencinin öğrenme süreci genellikle deneyime dayalıdır ve sistemli bir müzik teorisi altyapısı sunmamaktadır (Bodur, 2020).

Modern bağlama eğitimi ise bilimsel olarak üniversitelerde karşımıza çıkmıştır. Bu sayede modern bağlama eğitimi, daha sistematik bir yapıya sahip olmuştur. Bu eğitim modelinde, öğrenciler müzik teorisi, teknik beceriler ve ritmik yapı gibi konularda daha geniş bir bilgi birikimine sahip olmaktadır. Modern eğitimde, genellikle notalar, müzik teorisi ve ders kitapları kullanılarak öğretim yapılmaktadır. Öğrenciler, bağlamayı çalarken müziğin temel kurallarını öğrenir ve teknik becerilerini bu kurallar doğrultusunda geliştirirler (Gündoğdu, 2021). Bu eğitim ayrıca daha geniş bir müzik kültürüne hitap ederken, öğrenciler dünya çapındaki müzik stillerini ve diğer enstrümanları da tanıyabilirler. Teknolojinin de kullanılmasıyla, online dersler, video eğitimler ve dijital eğitim materyalleri, öğrencilere bir avantaj sağlamaktadır. Ancak öğrenciler, müziği teknik bir araç olarak görmeye daha yatkın olabilirler, bu da müzikle kurdukları bağın daha yüzeysel olmasına yol açabilir (Tunalı, 2017). Ayrıca, modern eğitimin daha kurumsal ve ticari bir yapıya sahip olması, öğrencilerin bazen yalnızca profesyonel bir kariyer için odaklanmalarına sebep olabilir.

Bağlama eğitimindeki yöntemlerin entegrasyonu, çok daha zengin ve etkili bir öğrenme deneyimi sunabilir. Bu bağlamda, her iki yöntem de birbirini tamamlayıcı unsurlar taşır. Geleneksel yöntemlerin sunduğu müziğin ruhunu ve duygusal bağını, modern eğitimdeki teorik bilgi ve teknik becerilerle harmanlamak, öğrencinin müziksel ve kültürel olarak derinlemesine bir anlayış geliştirmesine olanak tanıyabilir (Çelik, 2020). Bağlama eğitiminde kullanılan bu yöntemlerin birlikte oluşturduğu bir modelle yapılması, öğrencilerin farklı öğrenme stillerine uygun bir eğitim sunulmasına olanak tanıyabilir. Geleneksel yöntemlerin daha özgün ve yaratıcı öğrenme süreçleri, modern yöntemlerin sistematik ve teorik temelleriyle birleştiğinde, öğrenciler hem teknik becerilerini geliştirebilir hem de müzikle derin bir duygusal bağ kurabilirler. Bununla birlikte, teknolojinin de eğitime dahil edilmesi, uzaktan eğitim seçenekleri, dijital ders materyalleri ve online müzik uygulamaları gibi araçlar, bireylerin farklı hızlarda öğrenmelerine yardımcı olabilir. Bu iki yöntemi birleştirmenin en önemli avantajlarından biri, öğrencilere daha geniş bir perspektif kazandırmasıdır. Geleneksel yöntemlerin kültürel ve duygusal derinliği ile modern eğitim yöntemlerinin profesyonel ve teknik bilgisi, öğrencilerin müzikle ilgili çok yönlü bir anlayış geliştirmelerini sağlayabilir (Karaoğlu, 2019).

Bağlama eğitiminin daha kapsamlı ve etkili bir hale gelmesi için geleneksel ve modern eğitim yöntemlerinin entegrasyonu önerilebilir. Bu entegrasyon, öğrencilerin müzik teorisi ile duygusal

müzik pratiğini birleştiren bir eğitim modelini mümkün kılabilir. Böylece öğrenciler hem teknik becerilerini geliştirebilir hem de müzikle kültürel bağlarını güçlendirebilirler. Dijitalleşmenin artan etkisiyle birlikte, online dersler, dijital müzik materyalleri ve interaktif eğitim araçları bağlama eğitiminde yaygın olarak kullanılabilir. Bu araçlar, öğrencilere kendi hızlarında öğrenme fırsatı sunarak, daha geniş bir müzik kültürüyle tanışmalarına olanak sunabilir. Ayrıca, geleneksel yöntemlerin özgün ve yaratıcı öğrenme süreçleri ile modern eğitim yöntemlerinin teorik bilgileri birleştirilerek, kişilerin özgün bir müzikal kimlik geliştirmeleri sağlanabilir. Müzikal gelişimlerini destekleyen bir diğer önemli faktör de topluluk içinde yapılan çalışmalar ve etkileşimlerdir. Bağlama eğitimini yalnızca teknik becerilerin kazandırılmasından ibaret görmeyerek, onların müzikle ilgili kültürel mirası öğrenmelerinin sağlanması da amaçlanmalıdır. Geleneksel yöntemlerin sunduğu duygusal ve kültürel derinlik, modern eğitimin teorik bilgileriyle birleştiğinde, öğrenciler daha bütünsel bir müzik deneyimi yaşayabilirler. Sonuç olarak bu yaklaşım, öğrencilerin teknik ve duygusal açıdan gelişmelerini sağlayarak halk müziği ve kültürünü geleceğe taşıyan bir eğitim süreci oluşturabilir.

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2024), 15 (3), 3548-3562.

Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2024), 15 (3), 3548-3562.

Derleme Makalesi / Review Paper

Kaynakça

- Akdoğu, O. (1996). Türk Müziğinde Türkler ve Biçimler. Ege Üniversitesi Basım Evi, İzmir, Bornova.
- Akın, B. (2020). Kopuzdan "Telli Kur'an" a Türklerde Sazın Kültürel Serüveni ve Kutsallığı. Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi, 20(1), 135-162.
- Algı, S. (2017). Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda bağlama öğretim yöntemleri (Konya ili örneği). Fine Arts, 12(2), 64-82.
- Altuğ, N. (1996). Müzik Eğitiminde Metot ve Yöntem. 1. Türk Müziği Sempozyumu, Taner Ofset, Balıkesir.
- Aslan, F. (2007). Kars yöresi âşıklarının usta-çırak geleneği bakımından değerlendirilmesi. Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi, 36(36), 41-77.
- Bilen, M. (1999). Plandan Uygulamaya Öğretim. Anı Yayıncılık, Ankara.
- Bodur, M. (2020). Türk Halk Müziği ve Bağlama Eğitimi. İstanbul: Müzik Yayınları.
- Büyükkaragöz, S., ve Çivi, C. (1999). Genel Öğretim Metotları. Beta Yayınları, İstanbul.
- Çayır, K. (2011). Çankırı Yaran meclisinde bağlamanın rolü. Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2(2), 79-92.
- Çelik, H. (2020). Bağlama Eğitimi ve Öğretim Yöntemleri. Ankara: Müzik Kitabevi.
- Değirmenci, A., Doğru, M. (2017). Türkiye'de Sosyobilimsel Konularla İlgili Yapılan Çalışmaların incelenmesi: Bir Betimsel Analiz Çalışması. Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, 44. 123, 138.
- Değirmenci, S., & Doğru, M. (2017). Betimsel Analiz Yöntemiyle Kültürel Araştırmaların İncelenmesi. Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi, 6(2), 89-102.
- Demirel, Ö. (2003). Öğretme Sanatı. Pagem Yayıncılık, Ankara.
- Dursun, D., & Dursun, B. K. (2022). Türk Halk Müziği Bağlamında Değerler Eğitimi Boyutuyla Bağlamanın Sosyo-Kültürel, Ekonomik ve Dinsel Bir Çalgı Olarak Kullanımı. İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi, 8(1), 240-248.
- Eker, T., Ç. (2022). Uzaktan Eğitim Sürecinde Çalgı Eğitimi: Piyano Dersi Sistem İşlerliğine Yönelik öğrenci Görüşleri. Trakya Eğitim Dergisi, 12(2), 624-636.
- Ekici, S. (2006). Bağlama Eğitimi Yöntem ve Teknikleri. Denizyıldızı Matbaacılık, Ankara.
- Eravşar, R. (2012). Âşıklık Geleneği Bağlamında "Bağlama"nın Anadolu'daki Yayılma Alanları. Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi, 2(1), 31-35.
- Erden, M. (1998). Öğretmenlik Mesleğine Giriş. Alkım Yayın Evi, İstanbul.
- Fidan, N., ve Erden, M. (1998). Eğitime Giriş. Aklım Yayın Evi, İstanbul.
- Gök, B. (2016). Usta-Çırak İlişkisi ve Bağlama Eğitimi. Türk Müzik Bilimleri Dergisi, 6(2), 45-56.
- Göksu, A. (2014). Geleneksel Türk çalgı müziği üst düzey icracılarının performans gelişim süreci ile devlet konservatuvarları çalgı eğitiminde kullanılan öğretim yöntemleri üzerine karşılaştırmalı bir araştırma.
- Göktaş, U. (2022). BAĞLAMADAKİ MEVCUT ÖĞRENME YOLLARINA YÖNELİK ÇEŞİTLİ TESPİTLER. Atlas Sosyal Bilimler Dergisi, 1(11), 61-90.
- Gündoğdu, M. (2021). Modern Bağlama Eğitimi ve Eğitimde Yeni Yöntemler. İzmir: Eğitim Araştırmaları Yayıncılık.
- Güneş, D. (2014). Alevi-Bektaşî Kültürel Kimliğinin İfadesinde Müzik, Zâkir ve Bağlamanın Rolü. Hünkâr Alevilik Bektaşîlik Akademik Araştırmalar Dergisi, 2, 55-67.
- Gürbüz, H. (2010). Meşk sistemi, Türk musikisine katkıları ve günümüze yansımaları. Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi.
- Haşhaş, S. (2016). Bağlama Öğretimi/Öğreniminde Geçmişten Günümüze Usta-Çırak İlişkisi. İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi, 2(2), 35-41.
- Hesapçioğlu, M. (1998). Öğretim İlke ve Yöntemleri. Beta Yayınları, İstanbul.
- İkiz, F. (2010). İstanbul'da Yaygın Eğitimde Görülen Bağlama Öğretim Problemleri. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi.
- Karaoğlu, H. (2019). Dijital Eğitimde Bağlama Öğretimi: Yeni Yaklaşımlar ve Uygulamalar. İstanbul: Dijital Eğitim Yayınları.
- Baykara, Ü. ve Ünal Akbulut, E.C. (2024). Bağlama eğitiminde bilgi aktarım süreçleri: Geleneksel ve modern yöntemlerin incelenmesi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 15(3), 3548-3562.*

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2024), 15 (3), 3548-3562.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2024), 15 (3), 3548-3562.
Derleme Makalesi / Review Paper

- Karkın, M., Pelikoğlu, M., & Haşhaş, S. (2014). Bağlama enstrümanının öğretim yöntemleri kapsamında yöresel tavırların değerlendirilmesi. *Art-e Sanat Dergisi, 7(13), 129-148.*
- Meydan Larousse. (1990). Meydan Yayın Evi, İstanbul.
- Oral, B., & Çoban, A. (2020). Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri. Pegem Akademi.
- Oral, B., & Çoban, E. (2020). Eğitim Araştırmalarında Veri Toplama Teknikleri. *Eğitim ve Bilim Dergisi, 45(3), 12-25.*
- Oral, M. (2010). Bağlamada Belli Başlı Yöresel Tavırların İcrasında Bozuk Düzen ile Bağlama Düzeni Arası Transpozisyonda Oluşan Duyum Farklılıkları. Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi.
- Özbek, M, A. (2000). Türkiye’de Çalgı Eğitiminde Metot İhtiyacı ve Bağlama Metodu, Türk Halk Müziğinde Çeşitli Görüşler. Kültür Bakanlığı, Ankara.
- Öztuna, Y. (2000). Meşk. Türk Müsikîsi Kavram ve Terimleri Ansiklopedisi, Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, Ankara.
- Şahin, T. (2018). Türk Halk Müziği Eğitimi ve Bağlama. Ankara: Türk Müzik Derneği Yayınları.
- Toksoy, A. C. (2024). Türk Makam Müziği’nde Güncel “Meşk” Uygulamaları: İtü Tmdk Çalgı Bölümü Örneği. *The Journal of Academic Social Science Studies, 2(55), 181-194.*
- Tunalı, E. (2017). Modern Müzik Eğitimi ve Geleneksel Yöntemler. *Müzik Eğitimi Dergisi, 8(1), 112-127.*
- Uçan, A. (1997). Müzik Eğitimi Temel Kavramlar- İlkeler-Yaklaşımlar ve Türkiye’de Cumhuriyetin ilk Atılmış Yıllarındaki Durum. Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.
- Üngör, E., R. (1999). Osmanlı’da Türk Musikîsi ve Çalgılar. Osmanlı Ansiklopedisi-Kültür ve Sanat. Yeni Türkiye Yayınları, Ankara.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, N. (1986). Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Ana Çalgı Keman Eğitiminin Programlar Yönünden İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi.